

ASTROLOGIE

de kunst
van het duiden
deel 2

Jan de Graaf

ASTROLOGIE

DE KUNST VAN HET DUIDEN

DEEL 2

*Echte kennis komt niet van het intellect, maar van rechtstreeks contact.
Weten hangt samen met Zijn. George Gurdjieff*

Zonsopgang

*is je dagelijkse portie 12° huis:
hoop, geloof en vertrouwen
in de nieuwe dag*

IN DE WERELD

*Van de drie waterhuizen is het 12° het meest spirituele maar ook het meest ongrijpbare. In 'De Hemel heeft Voeten in de Aarde' kun je lezen welke tegenstrijdige ontwikkelingsprocessen zich afspelen rond de Ascendant. Hier begint in het eerste huis een proces **linksom** van geboorte (1° huis) tot je pensioen (12° huis) - 12 levensfasen die al voor je klaar liggen als je geboren wordt.*

*Hier rijst ook, tegen alle wetten van de zwaartekracht in, elke dag weer de Zon hoog boven de horizon. De Ascendant kan dus ook het begin zijn van een **spirituele zoektocht rechtsom** - vanuit de wereld van de droom en onthechting (12° huis), via deelname aan de maatschappij (11) en gezag dragen (10) naar wijsheid (9). Ook dit rechter pad ligt klaar - maar je moet het bewust betreden; je moet er zelf moeite voor doen om boven jezelf uit te stijgen.*

*Je Ascendant wordt vaak gezien als je **persona** (letterlijk: masker), je 'vorm' of persoonlijkheid. De manier waarop de wereld je ziet en waarop je jezelf aan de wereld toont. Wat is persoonlijke ontwikkeling dan? De opleiding heeft daar een visie op; streeft idealen na. Die luidt kortweg als volgt:*

VISIE OP PERSOONLIJKE ONTWIKKELING

Uitstraling, zelfkennis, creativiteit, weten wat je waard bent en wat je wilt, voor jezelf opkomen, je vrij en ongedwongen kunnen bewegen zijn kwaliteiten die niet van buitenaf kunnen worden aangeleerd of opgelegd. Ze komen op jouw manier van binnen naar buiten als je dichter kunt aansluiten bij wie je in wezen bent.

Persoonlijke ontwikkeling is daarom een innerlijk proces. Verandering moet door je eigen binnenwereld worden ondersteund en verankerd zijn in jezelf. Het bieden van ruimte en vrijheid om zelf te ontdekken en te leren zien wij dan ook als een belangrijk ingrediënt bij persoonlijke ontwikkeling.

De cursussen en trainingen die wij verzorgen richten zich op het ontwikkelen van basisvaardigheden om met verandering om te gaan. Je krijgt gereedschap aangereikt om je veerkracht, nieuwsgierigheid en humor te gebruiken om je eigen weten op fysiek, emotioneel en hartniveau aan te spreken en te integreren.

DE ASCENDANT ... BRENGT LICHT

JAN DE GRAAF

uitgeverij *inspiratie*

boeken op het gebied van astrologie en ontplooiing door Jan de Graaf
info: www.inspiratiesite.nl / e-mail: jang@inspiratiestie.nl
Zuwe 32 - 2411 ZK Bodegraven - tel / fax 0172-616363

ASTROLOGIE

de kunst van het duiden

INHOUD DEEL 2

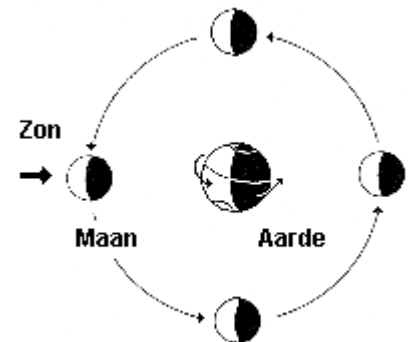
II ASTROLOGISCHE ONTWIKKELINGEN	7-12
Achtergrondinformatie over huidige ontwikkelingen, zienswijzen en standpunten.	
III DUIDINGSREGELS EN MIDDELEN	13-33
Opzet en uitwerking van de horoscoopduiding en bespreking van de daarbij gebruikte middelen. De bedoeling is om de astrologische praktijk in de context te plaatsen van waar we in de opleiding mee bezig zijn en welke soort astrologie daar eigenlijk bij past. Verder geeft dit stuk in vogelvlucht inzicht in de herkomst en het gebruik van allerlei astrologische technieken. Ook al gebruik je de beschreven duidingsregels niet allemaal, het is belangrijk om te weten dat ze bestaan, waar ze vandaan komen en hoe ze op een verstandige manier kunnen worden toegepast.	
IV JEZELF VINDEN IN DE HOROSCOOP	34-71
Horoscoop duiding kun je verdelen in een aantal fasen: Analyse: de horoscoop systematisch onderzoeken en je een beeld vormen van de verschillende delen / behoeftes / aandachtsgebieden / subpersonen. (Deel III) Synthese: hoofdlijnen ontdekken, een beeld vormen van het karakter - thema's vinden. Je kunt dit ook de kunst van het problematiseren en diagnosticeren noemen. (Deel IV) Verwoorden: de praktijk; hoe breng je dit over; hoe kaart je dit aan bij je cliënt en Coaching: hoe kun je er verder mee aan de slag. (Dit leer je in de praktijk tijdens de lessen) Dit deel begint met een beschouwing over het belangrijkste thema: het unieke en eigene, dat waar alles om draait en stelt de soort psychologie aan de orde waarmee je als astroloog uit de voeten kunt om de horoscoop-eigenaar te begrijpen en waar nodig te begeleiden.	
BIJLAGEN: Mensbeelden en Diagnosemodellen	
'Mensbeelden en Probleemsoorten'	58
Drie thema's / drie vragen: 1. Geloof je in toeval of niet? (zegt iets over je levensovertuiging) 2. Geloof je in goed en kwaad? (zo kom je achter je mensbeeld) 3. Hoe ziet je godsbeeld er uit? (zegt iets over de hiërarchie in je denken).	
'Individualiteit en de Psychologie van de Kudde'	62
Drie thema's / drie dilemma's: 1. Erbij horen - populair zijn of uitsluiting en eenzaamheid. 2. De pikorde - wie volgt en wie heeft de leiding, macht en machtsmisbruik. 3. Rust en onrust - onruststokers staan haaks op de pikorde	
'Bewustwording en Compassie'	68
Drie thema's rond bewustzijn en wakker worden: 1. Wakker worden en slapen; 2. Wakker zijn voor elkaar, 3. Identificatie modellen, wakker worden naar je pijn en ontroering	

De kunst van het duiden

III Duidingsregels en middelen: aspecten

ASPECTEN: VAN AANGEZICHT TOT AANGEZICHT STAAN ...

Aspecten zijn de hoeken, uitgedrukt in graden, die de planeten ten opzichte van elkaar kunnen vormen. De Zon kan op de cirkel van de Dierenriem bijvoorbeeld haaks staan op de Maan - een hoek van 90°. Daarbij wordt een bepaalde marge aangehouden - een hoek van 82 of van 98 graden wordt ook nog als een aspect beschouwd. Deze marge heet orb of orbis (boog). In dit geval is de orb dus 8° in beide richtingen.

In feite hebben we het hier over gemakkelijk waarneembare hemelverschijnselen. Bij nieuwe Maan staat onze Koningin van de Nacht tussen de Aarde en de Zon in. We kijken dan tegen de donkere, onverlichte kant aan. Bovendien hebben we te maken met het felle zonlicht. Rond nieuwe Maan is de Maan daarom natuurlijk onzichtbaar voor ons. Het eerste kwartier van de Maan valt een week na nieuwe Maan - de Maan heeft dan een kwart van haar baan afgelegd. De Maan is dan, van de aarde uit gezien, 'half vol' - zo toont ons de helft van haar gezicht. Dit 'aangezicht' van de Maan geeft de herkomst weer van de gebruikte terminologie: **aspect** betekent **aanzicht**.

Het sikkeltje dat vlak na nieuwe Maan bij zonsondergang aan de westelijke avondhemel verschijnt zie je in een week tijd groeien (wassen) naar half (90° - vierkant; een kwart van de cirkel) vervolgens naar vol (180° - oppositie; de helft van de cirkel) en daarna afnemen naar de volgende nieuwe Maan.

De Zon is in deze maand (van de aarde uit gezien) een teken (30°) verder gelopen en wordt door de Maan weer ingehaald voor de volgende ronde. De tussenstanden leveren de overige majeure (hoofdzakelijke of belangrijke) aspecten op: *drieboek*: op $\frac{3}{4}$ van haar baan, dus 120°; *sextiel*: op $\frac{1}{6}$ afstand van de Zon (60°).

Als Zon en Maan in haaks op elkaar liggende of tegenoverliggende tekens staan is dat 'aspect-technisch' gezien nog geen vierkant of een oppositie. Maar in de praktijk functioneren deze beide planeten wel vanuit tekens en huizen die een contrair of tegengesteld behoeftepatroon vertegenwoordigen. Wat doet het aspect dan eigenlijk? Goede vraag.

Hier begint een interessante discussie die al vele eeuwen voortduurt en per auteur verschilt: wat is een aspect, wat doe je met aspecten 'buiten teken', welke aspecten werken wel en welke niet? Hoe groot moet of mag de marge (orb) zijn?

De gangbare praktijk is om aan aspecten een hele grote waarde toe te dichten in de duiding. Als Zon en Maan in tegenover elkaar liggende tekens staan bestaat de neiging dit feit alleen als belangrijk te beschouwen als er sprake is van een aspect. Het aspect zelf heeft namelijk een eigen, nogal zwart wit geformuleerde betekenis gekregen. Vierkant = strijd; driehoek = gunstig; oppositie = touwtrekken.

Het is verleidelijk om een aspect vast te stellen, een receptenboek te pakken en het verder te laten bij wat je daar beschreven vindt. Maar, dan pas je een techniek toe zonder je eerst een duidelijk beeld te vormen van elk van de planeten afzonderlijk.

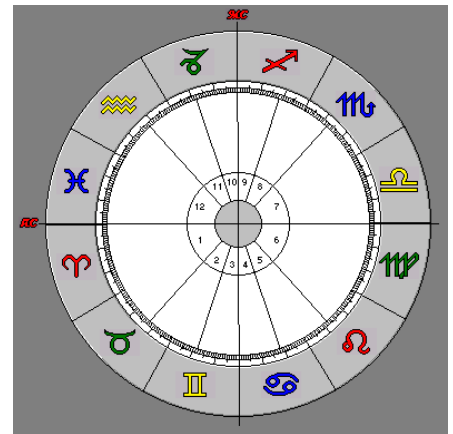
Eigenlijk zou je wat aspecten betreft een *minimalistische* opstelling kunnen aannemen en tot de slotsom komen dat je ze helemaal niet nodig hebt. Vanuit de beschrijving van tekens en huisachtergrond kom je al vanzelf op bepaalde behoeftepatronen en uitingwijzen die goed,

minder goed of gewoon moeilijk met elkaar te rijmen zijn.

Een wat meer genuanceerde en voorzichtige benadering is om bijvoorbeeld bij een oppositie aspect tussen Zon en Maan te zeggen dat de tegenstelling wordt versterkt. Zon en Maan hebben via het aspect rechtstreeks met elkaar te maken; ze werken op elkaar in. Zie de aspecten kaarten in Astro Cards - ik heb geprobeerd om een zo genuanceerd mogelijk beeld te geven van het effect.

ASPECTEN EN TEKENS

Zoals je weet is de opeenvolging van de vier elementen in de Dierenriem - Ram = vuur; Stier = aarde; enz - een belangrijk gegeven. Door deze opvolging krijg je in de cirkel van de Dierenriem allerlei verbanden te zien. Er ontstaan drie assenkruisen: dat van de hoofdtekens, de vaste en de beweeglijke tekens. Elk kruis heeft weer alle vier de elementen in zich. Bijvoorbeeld in het hoofdkruis - de tekens die het begin van de seizoenen aanduiden - Ram (vuur) tegenover Weegschaal (lucht) en Kreeft (water) tegenover Steenbok (aarde). De tekens die opposiet staan en de tekens die haaks op elkaar staan (vierkant = 90°) komen hierin duidelijk naar voren.

Omdat in elk *kruis* alle elementen zijn vertegenwoordigd komt daarin ook de spanning naar voren van de elementen die het meest strijdig zijn: lucht en water - aarde en vuur. Deze spanning zie je terug in de manier waarop het vierkants- en het oppositie aspect worden beschreven: touwtrekken, strijd.

Naast drie kruisen zijn er vier *driehoeken* te onderscheiden; van elk element één. De vuurdriehoek wordt uiteraard gevormd door de drie vuurtekens: Ram, Leeuw en Boogschutter. Tekens van hetzelfde element staan dus altijd in een driehoeksverhouding (120°) tot elkaar.

En de helft van dit als gunstig beoordeelde aspect ($120 : 2 = 60^\circ$) is dan een sextiel (1/6e deel van de cirkel). Ook gevoelsmatig is het sextiel daarmee 'maar half zo gunstig'. Omdat het bij deze aspecten om hetzelfde element gaat of om minder strijdige elementen snap je meteen waarom ze als vloeiend, gemakkelijk en zelfs als gunstig worden beschreven.

Aspecten zitten dus als het ware ingebakken in het systeem - ze maken deel uit van de onderlinge verhoudingen van de *tekens*.

Ook de aspecten *patronen* zijn gemakkelijk te zien vanuit de tekenachtergrond van de planeten. Als je de kaarten erbij neemt zie je dat meteen. Als er in elk van de vuurtekens een planeet staat - Zon in Ram; Maan in Leeuw; Saturnus in Boogschutter ontstaat gemakkelijk een zogenaamde Grote Driehoek of Trigon. Hier zijn de overeenkomstige *elementen* bepalend.

Een Groot Vierkant of Molen (het patroon lijkt op 4 wieden) bestaat uit vier planeten in elk van de tekens van bijvoorbeeld het hoofdkruis - hier is het *kruis* bepalend. Een T-kruis is in feite een molen met een wiek er af. Een T-kruis kan ontstaan met bijvoorbeeld Zon in Ram, Maan in Weegschaal (een oppositie) met in hetzelfde kruis in Kreeft of in Steenbok nog een planeet.

Lange tijd waren de onderlinge verhoudingen van de *tekens* bepalend; zowel om te snappen wat aspecten zijn als om te bepalen of er eigenlijk wel sprake was van een aspect. Het is zelfs zo dat er in de hele oude astrologie waarschijnlijk helemaal niet werd gekeken naar de orb. Zon op 5° Stier en Jupiter op 25° Steenbok stonden in een driehoeksaspect.

Qua *tekenachtergrond* zeg je meteen ja - maar tegenwoordig zal elke astroloog zeggen dat er geen aspect is en de neiging hebben dit 'dus' niet belangrijk vinden! Hier wringt een schoen ...

GESCHIEDENIS VAN DE ASPECTENLEER

Aspecten komen, net als alle andere duidingsmiddelen, uit de aloude uurhoekastrologie. Psychologische astrologie bestond nog niet; het doel was om te bepalen hoe de planeten, als aanduiders van een verloren ring of de tegenpartij in een rechtszaak, zich zullen gaan gedragen. Als beide planeten naar elkaar toelopen - de orb wordt kleiner; het aspect gaat naar exact en wordt tenslotte 'vol' - dan gaat er nog wat gebeuren.

Lopen de planeten van elkaar weg dan is het contact geweest of komt het niet tot stand. Een nauw aspect werkt sterker, want er gebeurt eerder wat mee. Een slecht aspect tussen een malefic en een benefic - (zoals in een rechtszaak: **boef** en **slachtoffer**) - vraagt om heel goed te kijken of ze in het teken waar ze staan wel uit de voeten kunnen, of ze qua huisplaatsing wel worden ondersteund ... Wie gaat winnen? Je merkt, vanuit de **traditionele** astrologie kijk je heel anders tegen een horoscoop aan dan wanneer je naar **psychologische** aanknopingspunten zoekt.

De aspectenleer zit dan vol met regels en technieken die tot doel hebben om een zo groot mogelijke precisie te bereiken. Er zijn majeure aspecten; een lange lijst van obscure mineure aspecten en allerlei regels: toenemend, afnemend, ingaand, uitgaand, goed of slecht. Al deze afwegingen zijn natuurlijk volkomen **waardeloos** als je op zoek bent naar iemands karakter.

Veel aspecten die we nu kennen, vooral de mineure, zijn geïntroduceerd door de astroloog **Johannes KEPLER** (1571 - 1630). Hij hield zich voornamelijk met wiskunde en met astronomie bezig en verbeterde o.a. het systeem van Copernicus door de juiste banen van de planeten te berekenen, die niet cirkelvormig maar ellipsvormig bleken te zijn.

Kepler was als wiskundige gefascineerd door getallen en onderzocht o.a. op muzikaal gebied de harmonieleer. Van hem komt ook het idee van 'de harmonie der sferen'. Door dit idee op de onderlinge verhoudingen van de planeten toe te passen kreeg hij een groot aantal nieuwe aspecten. Hij bekeek de aspecten louter wiskundig. Je deelt de cirkel door harmonische getallen en je krijgt een aspect. Volgens hem maakte de tekenachtergrond niets uit. Voor hem zijn de onderlinge verhoudingen tussen de *planeten* belangrijk, uitgedrukt in getalsverhoudingen: aspecten; harmonie.

Tot de oudste astrologische bronnen behoort het boek 'Tetrabiblos' (letterlijk: 4 boeken) van **Claudius PTOLEMAEUS** (circa 100 - 178 AD), uit het toen Grieks georiënteerde Alexandrië in Egypte. (Geintje: naam goed onthouden, er zijn heel weinig mensen die zijn boeken gelezen hebben, je kunt je dus rustig op hem beroepen bij wat je ook beweert).

Ptolemaeus wordt geacht de aspecten te hebben uitgevonden, maar wat hij in wezen doet is naar de tekenachtergrond kijken. Zon in Stier: de tekens die er vierkant op staan zijn Leeuw en Waterman; Schorpioen is opposiet. Klaar.

Maar, wat doe je dan met een planeet op 1° Stier en één er bijna precies tegenover op 29° Weegschaal (een nauwe orb van maar 2°)? Of op 28° Stier en ertegenover een op 4° Boogschutter (orb 6°)? De betrokken planeten staan technisch in oppositie, maar de tekens niet. De tekens Stier en Weegschaal en Stier en Boogschutter staan *inconjunct* op elkaar.

Volgens Ptolemaeus - en vele astrologen zijn nog steeds die mening toegedaan - is er dan geen sprake van een aspect. De tekenachtergrond is immers niet in overeenstemming met het type aspect dat wordt gemaakt. Bij deze zienswijze is het **kwalitatieve**, de aard van de tekens en hun onderlinge verhoudingen bepalend.

Als je de nadruk legt op het aspect als een kwantitatief, wiskundig bepaald, zelfstandig duidingsmiddel geldt het aspect wel degelijk. Je spreekt dan van een 'oppositie aspect buiten

teken'. En de neiging bestaat om de tekenachtergrond dan maar wat te verdoezelen.

Deze **controverse** is nooit bevredigend opgelost.

Ik zelf merk dat ik soms heel erg leun naar de ene, en soms naar de andere kant. Wordt door het aspect een patroon gevormd? Is de tekenachtergrond tegenstrijdig? Zijn er voor de hier naar voren komende thema's nog andere aanwijzingen? Wordt dit aspect vol - dat wil zeggen: lopen de betrokken planeten naar elkaar toe? Want dan kun je aannemen dat dit aspect tijdens het leven 'vol' wordt of sterker - en dus een rol zal spelen. Allerlei overwegingen kunnen van belang zijn om in deze twijfelgevallen

CONSEQUENTIES VOOR DE PSYCHOLOGISCHE ASTROLOGIE

Zie je de planeten, inclusief de Zon, als zelfstandige **objecten** die middels aspecten een goed- of kwaadaardige invloed uitoefenen dan verlies je gemakkelijk het zicht op het geheel. Je krijgt haast automatisch allemaal losse aandachtsgebieden en uitingwijzen waardoor je het perspectief op de heelheid van de persoon verliest.

Maar, de Dierenriem is de Zonnebaan - de 12 tekens zijn uitingwijzen van het Zon-principe op zijn tocht door het jaar. Ook de planeten draaien - als secondanten of subpersonen van de Zon - in dezelfde baan als de Zon.

Als de **tekenachtergrond** belangrijk is krijg je als vanzelf een beeld waarin de Zon centraal staat en de subpersonen in een bepaalde verhouding staan tot het geheel. Dit is tevens een model voor ontplooiing en persoonlijke ontwikkeling - meer vanuit je Zon, je kern, functioneren. Heel worden betekent het integreren van je innerlijke familie aan subpersonen.

In de oude astrologie werd de mens niet als individu gezien maar als *onderdeel* van een *collectief*. Als braaf, aangepast en Saturnaal persoon kon hij hooguit de hemel verdienen en opgenomen worden in de Schare der Engelen; gebleken standvastigheid in het Ware Geloof van Jupiter was daarvoor een maatstaf.

In de oude astrologie kom je dan ook regelmatig Saturnus tegen als *Mundaan Heerser* van het 1^e huis. De persoon viel onder Saturnus - niet onder Mars - eigen doelen - of de Zon: je individuele bestemming. Met de komst van de psychologie en de aandacht voor het individu (soms smalend het ik-tijdperk genoemd) is het logisch dat de Zon meer aandacht krijgt. Maar, toch zit er wel wat in om Saturnus - je innerlijke controleur en criticus - ook zonder aspecten op de Ascendant (of zelfs ongeaspecteerd) als belangrijke controlerende instantie te beschouwen bij alles wat je doet - en dus zeker op je persoonlijkheid.

ASPECTEN VINDEN EN AANGEVEN IN DE TEKENING

Aspecten zijn gemakkelijk te vinden als je in je tekening de positie in graden bij de planeten noteert. Als de Zon op 24° Stier staat, kijk je de horoscoop rond om te zien welke hemellichamen er nog meer op plm 24° in hun teken staan. Als je er één vindt, kun je vervolgens gaan kijken welk aspect het is: vierkant, sextiel enz. Vervolgens doe je hetzelfde met de Maan en de overige planeten.

De meeste horoscooptekeningen geven de aspecten al door middel van lijnen aan. Maar check het programma even op de grootte van de ingestelde orbs. Vaak kun je ook instellen of je aspecten wilt weergeven op Ascendant en MC; knopen en dergelijke.

Veel objecten in je horoscoop geven veel lijnen en dus een warrige aspectenstructuur. Om *patronen* te vinden kun je het beste alles uitschakelen behalve de planeten en de majeure aspecten. Schakel de mineure aspecten ook maar uit - een tredeciël of een vigintiël aspect maakt je tot een debielige schlemiel om uit te pluizen wat zulks in godsnaam te betekenen zou kunnen hebben.

Op de aspectenkaarten vind je heel veel informatie over elk aspect afzonderlijk.

ASPECTEN DUIDEN MET ASPECTENBOEKEN

Uit het voorgaande blijkt dat je met aspecten toch wel heel erg moet kijken wat je aan het doen bent. Ga er maar van uit, dat elk aspect een *contact* is waarin de planeten naar hun aard zullen reageren. Eigenlijk wordt je gevraagd om de relatie tussen twee karakters te beschrijven. Wat draagt de één bij aan de relatie - en waar is hij of zij gevoelig voor.

Als je op basis van een planeet - teken - huis een gedegen duiding kunt maken en vervolgens hebt geleerd deze deelduidingen tegen elkaar af te zetten zodat een totaalbeeld ontstaat zijn aspecten niet zo moeilijk meer. Zoals gezegd - ook zonder aspect kom je er uit.

Op werkbladen 5 en 6 kun je zowel de werking van radix-aspecten opzoeken en uitwerken als die van transits: *tijdelijke* aspecten.

Aspectenboeken - het beste is dat van Karen Hamaker - zijn **receptenboeken**: wat kun je verwachten van een Zon conjunct Maan, Zon vierkant Maan; Zon sextiel of driehoek Maan; etc. Maar: je krijgt alleen een duiding van het effect van de ene planeet op de andere - de tekens en huizen waarin ze staan worden wegens ruimtegebrek buiten beschouwing gelaten. De in het receptenboek gevonden duidingen moet je dus altijd zelf aanvullen met gegevens van de achtergrond van de planeten. Als je Astro Cards gebruikt kun je planeet - teken - huis - *aspectenkaart* - planeet - teken - huis naast elkaar leggen om zelf tot een duiding te komen die hiermee wel rekening houdt.

Als een aspectenboek wel gebaseerd zou zijn op de teken- en huizenachtergrond krijg je een zeer omvangrijk boekwerk: Zon in Ram in 1 + alle mogelijke aspecten, Zon in Ram in twee idem; Zon in Stier in 1 ... Receptenboeken kennen dus te weinig nuance. Je moet je van elk aspect zelf steeds weer afvragen: hoe kunnen die twee met elkaar uit de voeten? Hoe past dit bij de rest? Venus conjunct Mars in een vuurteken werkt heel anders dan in een waterteken.

Ook van bepaalde aspecten kun je bezeten raken; net als van aspectenpatronen. Er wordt lyrisch gedaan over de Grote Driehoek (het Trigon); maar het T-kruis of het Groot Vierkant is altijd een drama. Eerst maar eens rustig kijken wat er staat, je de energie voorstellen en de voors en tegens afwegen is het beste advies. De teksten op de kaarten geven voldoende indicaties in welke richting je het moet zoeken.

EZELSBRUGGETJES

Het heeft mij altijd geholpen om bepaalde aspecten kernachtige titels te geven die ik makkelijk kan onthouden of een beeld bij bepaalde combinaties. Van de voorbeelden op werkblad 5 kun je de voornaamste steekwoorden uit je hoofd leren. Zon brengt altijd licht en warmte; Venus charme, Mars iets prikkelends. Gebruik mensen die je kent die dit aspect hebben en typisch gedrag vertonen als voorbeeld.

Van een aantal aspecten van de buitenplaneten onderling en met Jupiter en Saturnus is het ook de moeite waard om een beeld of kernzin paraat te hebben.

Jupiter in combinatie met de buitenplaneten brengt altijd iets megalomaans, overdreven, over de top. Saturnus wordt gedwongen tot extreme beheersing; hij moet immers de ongetemde oerkracht van de buitengebieden weerstaan. Hier een rijtje **steekwoorden**:

Aspecten van met	Uranus	Neptunus	Pluto
Jupiter	Extreem dwars en opstandig	Messiasneigingen, onpraktisch	Almacht, denken dat je god bent
Saturnus	Bouwen, breken en opbreken	Het ongrijpbare grijpen opoffering	Buigen of Barsten afregelen en controleren

HET DUIDEN VAN ONDERSCHEPTE TEKENS

Wat de onderschepte tekens betreft: iemand heeft daar een leuke theorie over verzonnen. De eigenschappen van dit teken zitten *verstopt* in dat huis. Ze zijn erin *ondergedoken*. Door dit (visuele) gegeven zwaar te gaan benadrukken en er een heel verhaal aan vast te knopen over de moeite die het 'dus' zal kosten om de eigenschappen van dit teken te herkennen en eigen te maken krijg je natuurlijk een heel simplistisch stukje duiding. Lekker makkelijk, gauw klaar. In een goede duiding hang je nooit iets op aan maar één gegeven. Niet doen, leuk verzonnen, niks waard.

Als je weet waar dit vandaan komt zie je, dat het huizensysteem waarmee je werkt als vanzelf tot dit soort extremen gaat leiden. En mensen in Zuid-Europa hebben nooit niks onderschepts maar zijn recht door zee? Je kunt best werken met extreem grote en kleine huizen. Het bewuste huis krijgt op allerlei manieren nadruk. Twee tekens = twee of zelfs meer Heren. Transits (en progressies) door dat huis duren langer, je krijgt gemakkelijk twee nieuwe manen per jaar in dat huis enz enz. Van belang is verder dat er automatisch kleinere huizen ontstaan die een tegengesteld beeld opleveren.

WANNEER STAAT EEN PLANEET 'OP DE CUSP'?

Bij de tekens gaat het om scherp omliggende grenzen tussen de tekens onderling. Een planeet staat of in het ene of in het andere teken. Bij de huizen krijg je met grensgevallen te maken. Om dit op te lossen kun je de volgende regels toepassen:

De 4 graden regel.

Planeten in de buurt van de cusp van een hoekhuis (1,4,7 en 10): staat de planeet binnen *vier* graden van de cusp dan wordt hij geacht in dat hoekhuis te staan. Voorbeeld: Ascendant 16° Boogschutter; Venus op 12° Boogschutter: Venus staat in het eerste huis (je kunt ook zeggen: conjunct Ascendant). De hoekhuizen zijn, net als de hoofdtekens, meer naar buiten gericht. Je geeft ze een graadje extra marge of orb.

De 3 graden regel.

Planeten in de buurt van de cusp van één van de andere huizen (opvolgend of vallend): hier reken je een marge of orb van *drie* graden. Voorbeeld: cusp tweede huis op 21° Steenbok; Mars op 18° Steenbok - Mars staat 'op de cusp' en dus in het 2e huis. Mars op 17° reken je in het eerste.

De achtergrond van deze regel is, dat een planeet op de cusp eigenlijk nog de kleur van het huis heeft dat hij aan het verlaten is. Voorbeeld: als de Zon opkomt staat hij op de Ascendant - hij komt vanuit het 1^e huis op de oostelijke horizon te staan. Zelfs als hij al een beetje boven de horizon staat kun je zeggen dat hij nog de karakteristieken van het 1^e huis heeft. Hij heeft er immers de hele tijd hiervoor nog ingestaan. Ditzelfde principe kun je natuurlijk op alle huizen toepassen.

Hierbij komt natuurlijk nog een ander probleem om de hoek kijken: hoe exact is de geboortetijd. Bij snel rijzende tekens als Vissen en Stier heb je bij een ruim afgeronde tijd al snel een behoorlijk verschil op de positie van alle cuspen. Soms moet daardoor bij het duiden van een planeet in het ene of het andere huis toch een slag om je arm houden.

HEMEL EN AARDE: DE KOSMOS

Nog wat opmerkingen over het gebruik van astrologie en kosmologie in de opleiding.

Ruimtelijk werken

Ruimtelijk werken betekent als coach dat je uit je stoel komt en het hele lichaam en de hele ruimte gaat gebruiken met bewegen, lichaamsgericht werk, oefeningen met de adem, met lichaamshouding en doorstromen van energie. Hierdoor kan ook het perspectief op het grotere geheel (dat is wat kosmos betekent) werkzaam worden in het proces.

De wereld is een cirkel

Vernieuwend, en voor sommige mensen even wennen, is de koppeling aan inzichten en ervaringen vanuit de astrologie en de kosmologie. In wezen gaat astrologie over de oerbeleving van op aarde zijn, en het besef een horizon te hebben waarop je jezelf kunt oriënteren. (Oriënteren betekent: jezelf op het oosten richten). De beleving van de vier seizoenen, de maanden of 'manen' met vier weken (gebaseerd op de schijn gestalten van de Maan) en het ritme van de vier delen van het etmaal - ochtend, middag, avond en nacht - behoren hier ook toe. Dit gevoel van thuis te zijn op aarde noem ik 'kosmisch bewustzijn'. Vanuit deze natuurbeleving is het niet onlogisch om alles in de natuur op te vatten als cyclisch, als cirkelvormig. Ons hele leven is een cirkel.

Het kwadrantenveld

Dit is een in vieren gedeelde cirkel. De vier vakken of kwadranten hebben elk een eigen betekenis. Carl Jung noemde deze vierdeling of quaterniteit een van de meest omvattende archetypen.

In het groot is het kwadrantenveld de horizoncirkel met de vier windrichtingen oost - west; noord - zuid. Hiermee zijn bijvoorbeeld de vier elementen vuur, aarde, water, lucht verbonden, de vier seizoenen en de vier dagdelen.

Het kwadrantenveld is een basismodel dat in allerlei varianten terugkomt. Een stuk papier met een kruis erdoor, een lesruimte die met stukjes touw of ander voorhanden materiaal in vier vakken is gedeeld levert een krachtige structuur waarbinnen de archetypische werkelijkheid zich kan openbaren.

Verwondering en mysterie

Het pakkende en bijzondere aan astrologie is een gevoel van verwondering en mysterie. We zijn niet alleen op zoek naar harmonie in onszelf maar ook naar harmonie met onze kosmos. Astrologie voedt deze behoefte met fascinerende antwoorden omdat zij voortkomt uit de beleving van diepe verbondenheid tussen mens en natuur.

De seizoenen, de uren van de dag, de maandelijke tocht van de Maan met haar vier schijn gestalten, de stand van de Zon en de planeten, alles wat er aan de hemel te zien is weerspiegelt zich in het leven op aarde. Deze traditie, gebaseerd op het idee 'zo boven, zo beneden', bevat veel en diep inzicht in natuurlijke processen en archetypen, zoals de kracht van liefde en erotische aantrekkingskracht (Venus), de behoefte aan ontplooiing (Jupiter), en structuur (Saturnus).

De term 'planetaire energie' kan verwarring scheppen. Het beeld, dat de planeten ver weg in de ruimte invloed hebben op het leven hier is natuurlijk erg simplistisch. De kosmos wordt als één geheel ervaren; de 'planeten' stellen principes voor die overal, en dus ook op aarde, werkzaam zijn.

Werken in een georiënteerde ruimte waarin alles een plek krijgt

Vroeger werden tempels en kerken op de windrichtingen georiënteerd. (Het oude kerkje in Bodegraven staat precies oost-west). Zo blijf je in contact met je horizon, een oerbeleving van thuis zijn, weten waar je bent en wie je bent. Elke ruimte kan op eenvoudige wijze in vieren worden gedeeld door de assen oost-west en noord-zuid aan te geven. Een kompas of de zonnestand kan helpen oriënteren.

Het markeren van een leslokaal, een werk of vergadering geeft perspectief op het grotere geheel, de kosmos. Deze wordt op deze manier werkzaam in de werkruimte. Ruimtelijk werken betekent ook, dat niet alleen de coach, maar alles in de (belevings)ruimte een eigen plek kan krijgen, gemarkeerd door een kussen, stoel, steen, stem, zodat de onderlinge verhoudingen duidelijk worden. In China is deze manier van werken bekend als Feng Shui.

Archetypische veelvuldigheid

Alles in ons leven hangt samen met archetypen; de oervormen van menselijke beleving en gedrag. Geboorte, kind zijn, opvoeding, ouderschap, liefde en hartstocht, relatie en huwelijk, werk, ambitie en succes, seksualiteit, macht enz worden geregeerd door krachtige archetypische energie, waarmee we in de loop van ons leven een verhouding leren aangaan.

Archetypen zijn bovenpersoonlijk; in de loop van ons leven gaan we er een persoonlijke relatie mee aan. Vroeger werden ze goden genoemd: Venus, Mars, Mercurius, Saturnus. Het zal duidelijk zijn dat elk archetype een complexe eigen wereld vertegenwoordigt met vele, soms tegenstrijdige facetten. De term archetype kan misleiden; het gaat niet om een abstractie maar om een reëel ervaren werkelijkheid, waarin je meer dan eens de haren te berge rijzen.

Astrologie werkt met dergelijke archetypen. Zonder uitgebreid in te gaan op de astrologische techniek helpt kennis van de symbolentaal om tot dieper en rijker inzicht te komen.

Samenhang chakra's en elementen

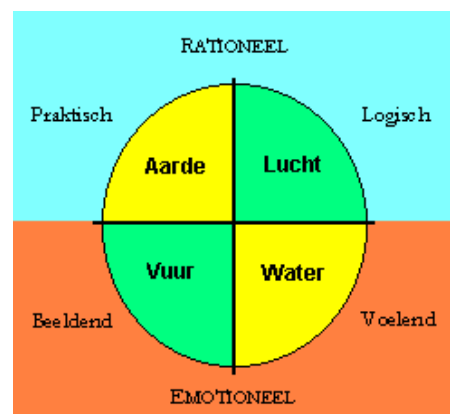
De onderste vier chakra's en de elementen aarde, water, vuur en lucht hebben veel gemeen. Ook hier is sprake van een archetypische werkelijkheid. Voorbeeld: de derde chakra en het element vuur; merkbaar in werklust, en enthousiasme, maar ook in boosheid, strijd - en zoiets als letterlijk met vuur spelen. Vanuit de astrologische symboliek is het logisch om de archetypische, planetaire energie van Venus te koppelen aan de beleving in de 1e chakra. Zij is immers de godin van de liefde, van zinnelijk genot, van sensualiteit en erotiek. Zij kan ons helpen om angst los te laten, want we kunnen pas echt genieten als we kunnen ontspannen. De overzichten verderop geven voor elke chakra de astrologische verbanden.

Coachen met het kwadrantenveld

Wanneer je een Indiaan vraagt hoe zijn kosmos er uit ziet, zal hij met een stokje bijgaande tekening in het zand trekken. Het kruis bestaat uit de vier windrichtingen; de 'vier grootvaders die de hemel voor ons dragen'. Het zuiden is boven, het oosten links. Als je wat van astrologie weet zie je meteen dat dit de grondvorm is van een horoscoop. (In een horoscooptekening worden de vier vakken of kwadranten elk nog weer in drie stukken verdeeld, zodat 12 zogenaamde 'huizen' ontstaan, elk met een specifieke betekenis.).

Overall waar je bent kunt je de kosmos op deze manier beleven. Hoe je jezelf verhoudt tot je omgeving en bijvoorbeeld ook de rol die je speelt in gezelschap hangt samen met de plek die je inneemt in de (sociale, energetische) ruimte. Ben je een luchtmens, ben je meer ingesteld op aarde, zit je in een vurige fase in je leven?

Zo'n veld laat zich gemakkelijk in elke ruimte markeren door vier vakken te maken, bij voorkeur op de windrichtingen. Hiermee is op verschillende manieren te werken.

Het kwadrantenveld
Dit is een techniek gebaseerd op de psychologie van Jung en de aloude astrologische elementenleer. We werken zowel met de velden (de elementen) als met de assen (het 'archetypische gezin').

Beslissen en problemen oplossen

Zoals je ziet zitten in het kwadrantenveld zowel twee nuchtere, rationele velden (lucht en aarde) als twee irrationele, op emotie gebaseerde velden (vuur en water). Als je de zaken alleen rationeel (lucht) benadert kom je daarmee geheid in de problemen met water (voelen). Bij elk probleem is immers altijd sprake van een emotionele component, hoewel dat graag wordt ontkend. Elk energieveld (landschap, gedachtewereld, omgeving waarin je verblijft, sociale ruimte) bestaat altijd uit vier posities die twee dualiteiten vormen. Vuur en lucht en aarde en water liggen wel tegenover elkaar maar vullen elkaar ook aan. De sterkste polarisatie vindt plaats tussen de rationele en emotionele gebieden. Daar staat 'praktisch' haaks op 'beeldend' en 'logisch' haaks op 'voelend'.

Jan de Graaf

© 2000 Jan de Graaf.

Meer informatie over dit alles o.a. in AT (Astrologie en Therapie), in 'De Hemel heeft voeten in de aarde' en in APO (Astrologie en Persoonlijke Ontwikkeling) *Uitgeverij Inspiratie* / Jan de Graaf - www.inspiratiesite.nl